

27/08/2026

Γεθσημανή: Τα Εγκώμια της Θεοτόκου στο Θεομητορικό Μνήμα

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Σε κατανυκτικό κλίμα τελέστηκε το πρωί της Πέμπτης 27 Αυγούστου 2026 (14 Αυγούστου 2026 με το παλαιό εορτολόγιο), παραμονή της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στον φερώνυμο Θεομητορικό Ναό στη Γεθσημανή, η Ακολουθία των Εγκωμίων της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Για την τέλεση της Ακολουθίας, το πρωί αναχώρησε από το Πατριαρχείο η Πατριαρχική Συνοδεία, υπό τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο, και κατευθύνθηκε πεζή, μέσω της Οδού του Μαρτυρίου, προς τη Γεθσημανή. Εκεί, στο Ηγουμενείο, παρέμεινε έως ότου ολοκληρωθούν οι προετοιμασίες για την υποδοχή.

Μετά την υποδοχή στην αυλή του Ναού, η Πατριαρχική Συνοδεία κατέβηκε στο εσωτερικό του Ναού, με τη συνοδεία ύμνων και τροπαρίων του Δεκαπενταύγουστου, μεταξύ των οποίων το «Ἐν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας» και το «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων», και προσκύνησε το Θεομητορικό Μνήμα.

Μετά την ένδυση του Μακαριωτάτου Πατριάρχη, των Αρχιερέων, των Ιερομονάχων και των Ιερέων, άρχισε η κατανυκτική τελετή των Εγκωμίων γύρω από τον ευτρεπισμένο Ιερό Επιτάφιο της Θεοτόκου, με την ψαλμώδηση των τριών Στάσεων:

Α': «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, βαβαί...».

Β': «Ἄξιόν ἐστιν μεγαλύνειν Σέ, τήν Θεοτόκον...».

Γ': «Αἱ γενεαί πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσάγουσι, Παρθένε...».

Κατά την Α' Στάση θυμίασε ο Πατριάρχης, ενώ κατά τη Β' και τη Γ' Στάση θυμίασαν Αρχιερείς.

Ακολούθησε το εόρτιο κήρυγμα για την Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου και

Μητέρας του Θεού, από τον Γέροντα Αρχιγραμματέα, Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντίνης κ. Αρίσταρχο.

Ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στη θεολογική σημασία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, υπογραμμίζοντας τη μοναδική θέση της στην οικονομία της σωτηρίας και τη συμβολή της στο μυστήριο της Ενανθρωπήσεως του Χριστού. Τόνισε ότι η Παναγία, ως Θεοτόκος και αιειάρθενος, αποτελεί πρότυπο της εν Χριστώ ζωής και πρώτη μέτοχος της χάριτος και της θεώσεως του ανθρώπου. Παράλληλα, σημείωσε ότι η Εκκλησία δεν αντιμετωπίζει την Κοίμησή της ως γεγονός λύπης, αλλά ως «μεταβίωση» και μετάσταση στην ουράνια ζωή, καθώς το άχραντο σώμα της δεν αφέθηκε στη φθορά. Το κήρυγμα ολοκληρώθηκε με θερμή δέηση προς τη Θεοτόκο για την ειρήνη στον κόσμο, την προστασία των χριστιανών των Αγίων Τόπων και την ανάπαυση των κεκοιμημένων Αγιοταφитών Πατέρων.

Αναλυτικά ο Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Αρίσταρχος ανέφερε:

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Εὐλαβεῖς ἱερεῖς, Εὐσεβεῖς προσκυνηταί,

Έορτή σεβάσμια, πάνσεπτη καί χαρμόσυνη έορτάζει σήμερα ανά τά πέρατα τοῦ κόσμου ἡ Ἐκκλησία ὅλη, ἰδίᾳ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς θεματοφύλαξ τοῦ σεπτοῦ προσκυνήματος τοῦ Θεομητορικοῦ μηνήματος τῆς Γεθσημανῆς. Ἐορτάζει τήν έορτή τῆς Παραμονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας στήν κατανυκτική καί μεγαλοπρεπή παροῦσα τελετή τῶν Ἐγκωμίων, ἐκείνης, ἡ ὁποία κατά τούς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ «ἐγκωμίων ἐπέκεινα, ἀγνή Θεομήτωρ», (ὥδῃ γ' κανόνος έορτῆς Ἀγίας Ἄννης, Ἰουλίου κε').

Συμφώνως πρός τό ἰδιαίτερο Τυπικό τῆς τελετῆς αὐτῆς, δεήσεις καί ἱκεσίες ἀναπέμπονται πρός «τήν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον καί προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα» καί «μετά Θεόν ἀρραγῇ προστασίαν» ὑπεραγία Θεοτόκο, καί ὕμνοι, μακαρισμοί καί μεγαλυνάρια ψάλλονται γιά ἐκείνη, τῆς ὁποίας τό ὑπερβάλλον τῆς καθαρότητος καί τῆς ἀγνότητος «ὑπερέχει πᾶσαν ἔννοιαν». Γιά ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ ὠραιότης τῆς παρθενίας καί τό ὑπέρλαμπρον τῆς ἀγνείας» κατέπληξαν τόσο πολύ τόν ἀποσταλέντα ὑπό τοῦ Θεοῦ σέ ἐκείνη Ἀρχάγγελο Γαβριήλ, ὥστε νά «ἀπορῇ καί νά ἐξίσταται πῶς νά τήν ὀνομάσῃ καί νά ἡμπορῇ νά ἀναβοήσῃ μόνο ἐκεῖνο τό ὁποῖο προσετάγη», «Χαῖρε ἡ κεχαριτωμένη», «ὁ Κύριος μετά σοῦ, εὐλογημένη σύ ἐν γυναιξί» (Λουκ. 1, 28) καί «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σέ καί δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σε, διό καί τό γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱός Θεοῦ», (Λουκ. 1,35). Ὅταν δέ ἐκείνη ἀπήντησε, «ἰδοῦ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά τό ρῆμά Σου» (Λουκ. 1, 38), τότε «σύν τῇ ἀσωμάτῳ φωνῇ ὁ ἀσώματος ἐσωματώθη», ὁ ἀναρχος ἔλαβε ἀρχή χρονική, «ἐπελεύσει Πνεύματος Ἁγίου» προσέλαβε σάρκα, «ἐμψυχωμένη ψυχῇ λογικῇ», ἐδανείσθη σάρκα ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τότε ὁ Θεός ἐσαρκώθη, ἐνηνθρώπησε. Ὡς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: «Ὁ κατ' οὐσίαν ἀθεώρητος Λόγος καί παντουργός ὦφθη τοῖς ἀνθρώποις ἄνθρωπος, ἐξ ἀγνῆς Θεομήτορος, τόν ἄνθρωπον ἀνακαλούμενος πρός μετουσίαν τῆς Θεότητος» (Θεοτοκίον ζ' ὥδῃς κανόνος Μεσονυκτικοῦ, Κυριακῆς δ' ἤχου).

*Τό ὑπερφυές τοῦτο μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ τή βάση, τό θεμέλιο καί τόν ἀκρογωνιαῖο λίθο τῆς πίστεώς μας. Εἰς τοῦτο κληθεῖσα ὑπό τοῦ Θεοῦ καί ἀνταποκριθεῖσα αὐτοπροαιρέτως ἡ ἀειπάρθενος Μαρία ἀνεδείχθη συνεργός Αὐτοῦ καί διά τοῦ δανεισμοῦ τῆς σαρκός της κατέστη Θεοτόκος, ὡς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία, «ὑπερτέρα πέφυκε πάσης τῆς κτίσεως, τόν γάρ κτίστην τῶν ὅλων σωματικῶς ἡμῖν ἐγέννησε», (Θεοτοκίον Θ' ὥδῃς Κυριακῆς βαρέος ἤχου). καί ὡς ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἐρμηνεύει, «μεμένηκε αὕτη Παρθένος καί μετά τόκον, ὥσπερ ἦν καί πρό τόκου καί πρό συλλήψεως, ἡ καί διά βίου παντός ἀειπάρθενος, ἄχραντος καί ἀκηλίδωτος. Τοιαύτην γάρ ἔπρεπε εἶναι τήν τεκοῦσαν

Θεόν (PG 77, 1152A.- Ἀγίου Ἰω. Δαμασκηνοῦ, Λόγος εἰς τό Γενέσιον, Ἔκδ. Ἀθ. Γιάφτιτς σ. 235.). «Θεός ἐν ἀσυγχύτῳ ἐνώσει σαρκούμενος, θεουργῶν τό ἀνθρώπινον». (Θεοτοκίον Ἀναστάσιμον τοῦ δ΄ ἡχου). Εἰς τήν γαστέρα τοῦ ἀσπίλου σώματος τῆς Θεοτόκου ἐτελεσιουργήθη ἡ ἀπαρχή τῆς ἀναπλάσεως, ἀναγεννήσεως, ἀνακαινίσεως, ἀποκαταστάσεως καί σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τῆς φθορᾶς τῆς Προπατορικῆς πτώσεως διά τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτοι τῆς προσλήψεως τοῦ ἀνθρωπίνου φυράματος ἡμῶν καί ἡ ἀπαρχή αὕτη ὠλοκληρώθη δι’ ὅλων τῶν ἀκολουθησάντων γεγονότων τῆς ἐπί γῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας Αὐτοῦ, ἥτοι κατὰ σάρκα Γεννήσεως, Βαπτίσεως, Σταυροῦ καί Ἀναλήψεως. Δι’ ὅλων τούτων ἀνεβίβασε ὁ Κύριος στόν οὐρανό καί ἐκάθισεν εἰς τά δεξιὰ τοῦ Πατρός τήν προσληφθεῖσαν ἐκ τῆς Παρθένου ἀνθρωπίνην φύσιν ἡμῶν, δοξάζων καί θεουργῶν οὕτως αὐτήν.*

Τῆς τιμῆς καί δόξης ταύτης, τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος Θείᾳ χάριτι ἠξιώθη, ἥτοι τῆς μετοχῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τήν «κοινωνίαν τῆς θείας φύσεως», (Πέτρ. Β΄, 2,4), πρώτη μετέχει ἀξιοχρέως ἡ Θεοτόκος, ἡ ἀναδειχθεῖσα συνεργός τοῦ Θεοῦ εἰς τό μυστήριον τοῦτο, ἡ ἀσπόρως ἐκ Θεοῦ Πνεύματος συλλαβοῦσα τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ καί Θεόν, ἡ κυοφορήσασα, ἡ κατὰ σάρκα γεννήσασα, ἡ γαλουχήσασα, ἡ διακονήσασα καί ἀκολουθήσασα Αὐτόν ἕως σταυροῦ, ὅταν συμφώνως πρός τήν πρόρρηση Συμεών τοῦ Θεοδόχου «ρομφαία διῆλθε τήν ψυχὴν αὐτῆς», (Λουκ. 2,35).

Κατά Νικόλαο τόν Καβάσιλα, «αὕτη πρώτη σύμμορφος ἐγένετο μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος καί διά τοῦτο καί τῆς Ἀναστάσεως πρό πάντων μετέσχε» (Ἡ Θεομήτωρ, Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθῆναι 1989, σ. 214). Ἀνεδείχθη ὁ τύπος καί τό ὑπόδειγμα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, καθ’ ὅτι κατὰ τόν ἅγιον Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ «καί μετὰ τήν εἰς οὐρανοὺς ἄνοδον τοῦ ἐξ αὐτῆς σαρκωθέντος, αὕτη ἀπάντων τῶν ἀποστόλων ἦν μόνη στηριγμός ὁμοῦ καί παράκλησις καί ἀκουομένη καί ὀρωμένη καί συνεργαζομένη παντοίως τοῦ Εὐαγγελίου τό κήρυγμα (PG 151,2 464C΄) καί ὁ θάνατος αὐτῆς ζωηφόρος εἰς οὐράνιον καί ἀθάνατον μετεβίβασε ζωὴν (αὐτόθι).

*Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διατηροῦσα στήν παράδοσή της ὅ, τι ἀρχῆθεν παρέλαβε, εἰς μέν τήν Ἀγίαν Τριάδα ἀπονέμει λατρεία καί δοξολογία, εἰς δέ τήν Παρθένο εὐλάβεια, τιμή, ἔπαινο καί ὕμνο. Ὁ λόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας περί Μαρίας δέν εἶναι Μαριολογία ἀλλά Χριστολογία, τιμή μέν πρός τήν προσωπική της ἀγιότητα, ἀλλά ἐν ταύτῃ καί εὐγνωμοσύνη γιά τή συνεργία της στό ἔργο τῆς σωτηρίας μας διά τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Πιστεύει καί κηρύττει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὅτι ἡ ἀειπάρθενος Μαρία ὡς ἀπόγονος τοῦ Ἀδάμ ἐδέχθη τίς συνέπειες τοῦ Προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ἥτοι τόν θάνατο καί

ένεταφιάσθη, «Γεθημανῇ τῷ χωρίῳ, ὑπὸ τῶν Θεαρχίῳ νεύματι συναχθέντων ἁγίων ἀποστόλων, ταυτοχρόνως ὁμῶς πιστεύει ὅτι τό σῶμα αὐτῆς ὡς Θεοδόχο καί ἁγιασθέν ἐκ τῆς Ἐνανθρωπήσεως, δέν ἀφέθη στή γῆ νά φθαρεῖ. Κατά τόν Ἅγιο Ἄνδρέα Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης τόν Ἱεροσολυμίτη «ὁ τόκος διέφυγε τήν φθοράν καί ὁ τάφος τήν διαφθοράν οὐ προσήκατο, τῶν γάρ ὁσίων οὐχ ἄπτεται», (PG 97, 1081D). Τόν θάνατο τῆς Θεοτόκου ἡ Ἐκκλησία δέν πενθεῖ, ἀλλά «ἐορτάζει» σήμερα κατά Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ «ὡς ἁγίαν Κοίμησιν ἢ μεταβίωσιν» (PG 151, 2 461). Α), κατά δέ τόν ἅγιο Ἰωάννη τό Δαμασκηνό, σήμερα, «ἡ μακαρία καί πανίερος ψυχὴ τῆς Θεοτόκου τοῦ πανολβίου σώματος αὐτῆς χωρίζεται καί τό μέν σῶμα τῇ νομίμῳ ταφῇ παραδίδοται, οὐκ ἐναπομένει ὁμῶς ἐν τῷ θανάτῳ οὐδέ ὑπὸ τῆς φθορᾶς διαλύεται», (Ἀγίου Ἰω. Δαμασκηνοῦ, PG 96 716 AB), «ἥς γάρ τικτούσης ἀλώβητος ἡ παρθενία μεμένηκε, ταύτης μεθισταμένης, ἀδιάλυτον τό σῶμα πεφύλακται καί πρὸς κρείττονα καί θειοτέραν σκηνήν μετατίθεται», (PG 96, 716B).*

Εὐλογούμενοι καί ἡμεῖς ὑπὸ τῆς Θείας Χάριτος νά ἐορτάζουμε μία τοιαύτη πάνδημη πανηγυρική ἐορτή ὑπὸ τόν Προεξάρχοντα αὐτῆς καί Προκαθήμενο τῆς Μητρός τῶν Ἐκκλησιῶν Μακαριώτατο Πατέρα ἡμῶν καί Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλο καί μάλιστα πέριξ τοῦ Θεομητορικοῦ μνήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ Θεοτόκος μετέστη εἰς τά οὐράνια σκηνώματα, ἅς εὐχαριστήσωμε τόν ἐν Τριάδι Θεό ἡμῶν καί ἅς ὑμνήσωμε τή Θεοτόκο καί ἅς συναναφωνήσωμε μετά τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πρὸς ἐκείνη:

«Χαίροις ἡ προωρισμένη Μήτηρ Θεοῦ, χαίροις ἡ προεκλελεγμένη τῇ πρό αἰώνων βουλῇ τοῦ Θεοῦ», (PG 96, 761A). «Πᾶσα ἡ κτίσις πανηγυριζέτω τήν τῆς Θεομήτορος ἄνοδον» (PG 96, 760D). «Δεῦτε πάντες καρδίας πόθῳ πρὸς τόν τάφον κατιούση συγκαταβῶμεν» (PG 96 761A). «Δεῦτε πάντες νοερῶς ἐκδημούσης συνεκδημήσωμεν». (PG 96 761A). «Ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ τῇ καταθέσει τοῦ σώματος, ἀήρ σκιρτάτω τῇ ἀναβάσει τοῦ Πνεύματος». (PG 96, 760 D). «ὦ ἱερόν καί θαυμαστόν καί σεβάσμιον προσκυνητόν μῆμα» (Ἐγκώμιον Α' Εἰς τήν Κοίμησιν, (Γιέφτις, σ. 138).

*...καί ἅς προσθέσωμε καί ἰκεσία τῆς Μητρός τῶν Ἐκκλησιῶν, «πρέσβευε Θεοτόκε στόν Υἱό καί Θεό σου νά ἐμπνέει στούς κυβερνήτες τῆς γῆς ἐκ τοῦ Πνεύματος τῆς εἰρήνης Αὐτοῦ πνεῦμα εἰρήνης γιά τό πολύτιμο ἀγαθό τῆς ζωῆς καί τήν εὐημερία τῶν ὑπηκόων τους, καί «νά λαλῇ εἰς τās καρδίας αὐτῶν ἀγαθά ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀγίων Τόπων», ὑπέρ τῆς προστασίας τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀγίας Γῆς, «τοῦ μικροῦ ποιμνίου, εἰς τό ὁποῖον συνιστᾶ ὁ Κύριος νά μή φοβᾶται, διότι ὁ Θεός ἠυδόκησε νά δώσῃ εἰς αὐτό τήν βασιλείαν» (Λουκ. 12, 32) καί νά ἀναπαύῃ τίς ψυχές τῶν ἀπ' αἰώνων καί προσφάτως κεκοιμημένων Ἀγιοταφίτων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίσθηκαν γιά τή διαφύλαξη τῶν Ἀγίων Τόπων καί δὴ τοῦ σεπτοῦ τούτου

Θεομητορικοῦ Μνήματος ὡς σιωπηλῶν ἀλλὰ ἀψευδῶν μαρτύρων, τῆς ἐνσάρκου παρουσίας τοῦ Θεοῦ στή γῆ. Γένοιτο».*

Στη συνέχεια ψάλθηκαν τα Ευλογητάρια, οι Αίνοι και η Δοξολογία. Στη συνέχεια, οι Ιερείς σήκωσαν τον Επιτάφιο της Θεοτόκου και ανέβηκαν τα σκαλοπάτια έως την εσωτερική πύλη του Ναού.

Εκεί αναπέμφθηκε δέηση υπέρ των ευσεβών και Ορθοδόξων Χριστιανών, του γένους των Ελλήνων, καθώς και υπέρ της ειρήνης και της αγαθής κατάστασης ολόκληρου του κόσμου. Παρέστη ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στα Ιεροσόλυμα κ. Δημήτριος Αγγελόσοπουλος, μαζί με μέλη του προσωπικού του Προξενείου, ενώ συμμετείχαν πολλές δεκάδες προσκυνητών, ντόπιων και προερχόμενων από πολλές Ορθόδοξες χώρες, καθώς και μοναχοί και μοναχές, ζητώντας την προστασία, την ευλογία και την πνευματική ενίσχυση από την «*έν πρεσβείαις άκοιμήτου Θεοτόκου καί προστασίαις άμεταθέτου έλπίδος*».

Ακολούθως, οι Ιερείς κατέβασαν τον Επιτάφιο στο εσωτερικό του Ναού και τον τοποθέτησαν στον χώρο της Πλατυτέρας - Ιεροσολυμίτισσας, νότια του Θεομητορικού Μνήματος, όπου παρέμεινε εν αναμονή της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου την επόμενη ημέρα, 15 Αυγούστου.

Μετά την Απόλυση, ο Μακαριώτατος Πατριάρχης, η Συνοδεία του και οι

προσκυνητές ανέβηκαν στο Ηγουμενείο, όπου ο δραστήριος Ηγούμενος, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ελενουπόλεως κ. Ιωακείμ, προσέφερε κέρασμα αναψυχής.

